

Békében, kiképzésünk legnagyobb része a terepen, a szabad természetben folyik le. Háborúban is harcunkat a terepen, a természetben vívjuk meg.

Igy tehát nem lehet közömbös számunkra, hogy akár békében, vagy akár háborúban milyen időnk van. A harccselekményeinket nagyban befolyásolja az időjárás is.

Nézzük meg közelebbről ezt a kérdést.

A meteorológia vizsgálja az időjárást, amelyhez különleges műszereket használ, így többek közt a barométert is.

Azonban műszerek nélkül is, az ismertető jelekből meg tudjuk mondani, milyen lesz az időjárás, különösen a következő napon. A vidék lakossága igen sok olyan jelet ismer, amelyek ugyanolyan pontosan mutatják az elkövetkező időjárást, mint a barométer.

Ha a földműves kint a szántóföldön a madarakat figyeli, meg tudja mondani milyen lesz a közelgő ősz. Például: ha a mezei egerek a fészket a dombok tetejére készítik, akkor az ősz nedves és tartós lesz. Ez természetesen nem is alaptalan, az egerek igen jól megérik a közelgő levegőváltozást és igen jól reagálnak mindenre. Ha az ablaküveg verejtékezik, télen meleget, nyáron borús időt jelent. Ha a ködben csillagokat látunk, akkor eső vagy hó lesz.

Ezek a jelek évszázados tapasztalat és igen alapos megfigyelés eredményei. Ha figyelmesen megfigyeljük a természetet,

a felhők járását, a szél irányát, erejét, akkor megmondhatjuk, milyen lesz a következő napon az időjárás.

Hogy megállapításunk helyes legyen, azt ne csak egy jelre, hanem több jelenség összességére alapozzuk.

Ha a felhők nyugatról olyan gyorsan jönnek, hogy azok mozgását szabad szemmel is meg tudjuk állapítani, akkor erős vihart várhatunk, amely egy-két napon belül beköszönt. Miután ilyen gyorsan mozgó felhők jelentek meg, az egész eget vékony tejszerű réteg boríthatja. Ez arról tanuskodik, hogy rövidesen időváltkozás lesz esővel, vagy hóval. Ha a szél erősödik és nem egy irányból fúj, hanem körbe fordul, ciklon közeledik. Egy irányból, ha szél erősödik, iránya azonban nem változik, akkor várhatjuk, hogy ez a hely, ahonnan a megfigyelést tettük, a ciklon középpontja lesz. Utána rövidesen viharejétti csend lesz, majd szél vagy hóvihar keletkezik a megfigyeléssel ellentétes oldalról.

Ha a felhők nem abba az irányba mozognak, amerre a szél fúj, akkor az a hely, ahonnan a megfigyelést tettük, a ciklon szélén lesz. Az időjárás még rosszabbodni fog. Ha az égen felhők jelennek meg abból az irányból, ahonnan a szél fúj, akkor a megfigyelés helye a ciklon nyugati szegélyén lesz. Az időjárás javulni fog.

Abban az esetben, ha a felsorolt jeleket megfigyeljük, egy-két napon belül nyáron esőt, télen havat várhatunk. A hőmérséklet ilyenkor nyáron süllyed, télen emelkedik. Előfordul az is, hogy

úgy tűnik fel, mintha az égen semmiféle mozgás nem volna, azonban, ha jól megfigyeljük, a felhők igen magasan járnak. Ilyenkor nem rossz időre kell következtetni, ellenkezőleg számolni lehet hosszantartó jó idővel.

Ha az egyedülálló felhők az égen egy helyen gyülekeznek, akkor rövidesen eső, vagy hó lesz — nagyobb szél nélkül — nyáron pedig zivatar. Ha a vándorfelhők estére nem oszlanak el, az idő rosszabbodásával, vagy esővel lehet számolni. Ha a nagyobb felhőből kisebb fehér foltok válnak ki, akkor világos, meleg idővel számolhatunk. Ha a vándorfelhők nagyobbodnak, majd magasabb hegy fölött megállnak, akkor zivatart, vagy esőt várhatunk. Ha reggel vagy nappal báránfelhőket látunk és estére ezek vándorfelhőkké változnak, akkor éjszaka zivatar lesz. Ha nyári napon, jó időben felhők voltak, akkor az éjszaka zivatar lesz. Ha nyári napon jó időben felhők voltak, akkor az éjszakai zivatar esetleg több éjjel is megismétlődhet.

Ha a téli nappalok tiszták, világosak és estére az egész ég ködfelhővel borított, az annak a jele, hogy erős fagy lesz. Ha tavasszal, nyáron, vagy ősszel nappal vándorfelhők voltak, estére pedig eltűntek, tiszta, száraz idővel számolhatunk. Ha az időjárás több napon keresztül jó volt, a szél megközelítően mindig ugyanabból az irányból fúj és ha a szél iránya megváltozik, akkor arra lehet következtetni, hogy az időjárás is megváltozik, sok csapadék lesz. Ha ciklon volt és az égen újra felhők jelennek meg, akkor ez azt jelenti, hogy az első ciklont egy másik követi. Ha az égen egyszerre többféle felhőt, különböző alakúakat, különböző nagyságúakat lehet látni (báránfelhőket, vándorfelhőket), ez annak a jele, hogy az időjárás megváltozik, eső vagy hó lehetséges.

Ha az égen viharfelhők mozognak, amelyek alul félkör alakban összeverődnek, a vihar elvonulhat, a felhők minden nagyobb eső nélkül szétszóródhatnak. Reggel tiszta idő van, 10 óra felé hirtelen felhők jönnek, dél felé a felhők szaporodnak, majd ismét eltűnnek, ez annak a jele, hogy jó idő lesz. Ha a vándorfelhők délig nem oszlanak el, sőt megfigyelhetően szaporodnak, akkor esőt, vagy zivatart várhatunk. Esőt, vagy időváltozást várhatunk akkor is, ha a nappal tiszta, világos volt, estefelé pedig felhők jelennek meg az égen.

Ha az éjszaka csendes volt, de reggel egy vagy két órával a napkelte után szél kerekedik, amely dél felé erősödik, majd estefelé ismét csendesedik, ez biztos jele annak, hogy tartós száraz idővel számolhatunk. Ha estefelé a szél nem csendesedik, sőt még erősödik, akkor tartós szélviharral, vagy hóviharral

számolhatunk. Tenger, vagy nagyobb tavak partján jó tartós időt jelent a szél, amely több napon át fúj: nappal a víz felől a szárazföld felé, éjjel a szárazföld felől a víz felé. Hasonló jel, a szél erdős terepen is, ha nappal a völgyből a hegy felé, éjszaka pedig fordított irányban fúj. Ha a szél iránya hirtelen megváltozik, akkor az időjárás hosszabbodásával lehet számolni.

MIT MESÉL A NAP A LEVEGŐ A HARMAT ?

Nyáron, ha nappal meleg volt, éjjel nyirkos, vagy hideg idő lett, az azt jelenti, hogy hosszabb ideig tiszta idővel lehet számolni. Télen ugyanilyen jel a fagy, ha éjjel erősebb, nappal gyengébb, este felé ismét erősebb lett.

A tiszta, világos idő ismertető jelei a következők:

Erős harmat, köd, amely éjszaka és este a mélyedésekben összegyűl, a füst egyenes oszlopban emelkedik felfelé; ha éjszaka erdőben lényegesen melegebb van, mint a mezőn. Nyáron száraz köd, különösen akkor, ha azt égett szag követi.

A feltűnően verőfényes arany, vagy rózsaszínű hajnal. A nap ilyenkor az égen teljesen világosan látható és igen hosszú ideig nem lehet semmiféle szegélyt sem látni körülötte. Ha a hajnal télen teljesen világos, rózsaszínű, az azt jelenti, hogy a fagy tovább tart, sőt még erősödhet.

Nézzünk néhány jelet, amiből arra következtethetünk, hogy a jó idő borús időre változhat:

A levegő igen átlátszó, olyannyira, hogy a tárgyak körvonalai 10 km-ről is jól kivehetők; este melegebb lesz, mint reggel. Igen jól lehet hallani a hangokat. A füst a kéményből lefelé megy. A csillagok erősen fénylenek, alkonyatkor az ég vörös, éjjel nem volt köd és reggel nincs harmat a völgyekben.

Ha a nap, a felhő; a szél nyelvét tökéletesen megértjük, akkor abból ugyanúgy olvashatunk, mint a nyitott könyvből. És ez a könyv a néphadsereg katonái számára mindazt elmondja, ami a többi ember számára titok marad.

